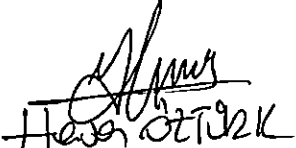

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Son yıllarda yüksek enflasyon, hayat pahalılığı ve gelir dağılımındaki bozulma, sabit gelirle yaşamını sürdüren emeklileri ekonomik ve sosyal açıdan en kırılgan kesimlerden biri hâline getirmiştir. Çalışma hayatı boyunca ülkemizin kalkınmasına katkı sunan milyonlarca emekli vatandaşımız, bugün temel ihtiyaçlarını karşılamakta dahi ciddi güçlük yaşamaktadır.

Emekli aylıklarının alım gücündeki hızlı düşüş, barınma, gıda, enerji ve sağlık harcamalarındaki artış karşısında emeklilerin yaşam standartlarını her geçen gün daha da geriletmektedir. Bunun yanında sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan sorunlar, ilaç katkı payları, uzun randevu süreleri ve sosyal destek mekanizmalarının yetersizliği emeklilerin yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir.

Emeklilerin karşı karşıya bulunduğu ekonomik ve sosyal sorunların bütün yönleriyle araştırılması, emekli aylıklarının insanca yaşam koşullarını sağlayacak seviyeye ulaştırılması için gerekli politika önerilerinin belirlenmesi, sosyal devlet ilkesinin gereği olan hakların güçlendirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Hasan ÖZTÜRK
Bursa MV

Ümit ÖZBEK
İzmir MV.

Nail ÇİĞDEM
Kocaeli Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'de yaklaşık 17 milyon emekli ve hak sahibi vatandaş, gelirlerinin önemli ölçüde sabit olması nedeniyle enflasyondan en fazla etkilenen toplumsal kesimlerden birini oluşturmaktadır. Son yıllarda temel tüketim harcamalarındaki artış, emeklilerin satın alma gücünü önemli ölçüde azaltmış, emeklilik döneminin güvence ve huzur içerisinde geçirilmesi hedefi büyük ölçüde ortadan kalkmıştır.

2026 yılında açıklanan ekonomik göstergeler, özellikle gıda, kira, elektrik, doğal gaz ve sağlık harcamalarının emeklilerin bütçesi üzerindeki yükünü artırmaya devam ettiğini göstermektedir. 2026 yılı Haziran ayı itibarıyla açlık sınırı Türk-İş'e göre 35 bin TL'yi geçmiştir. Emekli aylıkları ile temel yaşam giderleri arasındaki makas her geçen ay daha da açılmaktadır. Birçok emekli, maaşının büyük bölümünü yalnızca barınma ve gıda harcamalarına ayırmak zorunda kalmaktadır.

Özellikle büyükşehirlerde kira bedellerinin emekli aylıklarının önemli bir kısmını tüketmesi, tek başına yaşayan veya kirada oturan emeklileri ciddi bir barınma sorunuyla karşı karşıya bırakmaktadır. Artan enerji maliyetleri de kış aylarında emeklilerin ısınma giderlerini karşılamasını güçleştirmektedir.

Diğer taraftan sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan sorunlar emeklilerin yaşam kalitesini doğrudan etkilemektedir. İleri yaş nedeniyle sağlık hizmetlerinden daha yoğun yararlanmak zorunda kalan emekliler, katkı payları, ilave ücretler, bazı ilaçların geri ödeme kapsamı dışında kalması ve kamu hastanelerinde yaşanan randevu sorunları nedeniyle sağlık hizmetlerinden yeterince faydalanamamaktadır.

Emeklilerin sosyal yaşamdan uzaklaşması da önemli bir toplumsal soruna dönüşmektedir. Kültürel faaliyetlere katılım, sosyal etkinlikler, ulaşım ve dinlenme gibi alanlarda artan maliyetler nedeniyle emekliler sosyal hayattan giderek dışlanmaktadır.

Öte yandan bayram ikramiyeleri de ilk uygulamaya konulduğu dönemde sahip olduğu ekonomik anlamı büyük ölçüde yitirmiştir. 2018 yılında 1.000 TL olarak ödenmeye başlanan ikramiye, o dönemde asgari ücretin yaklaşık yüzde 62'sine karşılık gelirken, sonraki yıllarda yapılan artışlara rağmen asgari ücret karşısındaki oranı önemli ölçüde gerilemiş ve emeklilerin bayram öncesi ihtiyaçlarını karşılayabilecek niteliğini büyük ölçüde kaybetmiştir.

Sosyal devlet ilkesinin temel gerekliliklerinden biri, çalışma hayatını tamamlamış vatandaşların insan onuruna yakışır bir yaşam sürdürebilmelerini sağlamaktır. Emeklilerin gelir düzeylerinin, sağlık hizmetlerine erişimlerinin, sosyal haklarının ve yaşam koşullarının bütüncül biçimde değerlendirilmesi; emekli aylıklarının belirlenme yönteminin, bayram ikramiyelerinin alım gücünün korunmasının, sağlık ve sosyal destek mekanizmalarının geliştirilmesinin ve emeklilerin refah seviyesini yükseltecek kalıcı politikaların oluşturulmasının büyük önem taşıdığı değerlendirilmektedir.

Bu nedenlerle, emeklilerimizin karşı karşıya bulunduğu ekonomik, sosyal ve sağlık alanındaki sorunların tüm yönleriyle incelenmesi, çözüm önerilerinin ortaya konulması ve sürdürülebilir sosyal politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından bir Meclis Araştırması açılması gerekli görülmektedir.

102 Sayılı meclis kararı

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	BÖLGESİ	İMZA
Orhan Sömer	Adana	
Serhat ARPAÇI	Denizli	
Evrim Korkmaz	Aydın	
ULAS KARASU	Sivriçi	
Turan Tarkan Özer	İstanbul Mv.	
Süleyman Bulbul	Aydın Mv.	
Öğür Erdemir	Arslan	
Doğan Demir	İstanbul	
Yunus Emre	İstanbul	
Hikmet Yalın HALICI	İsparta	
Kanhan Pak	Bursa	
Fahri Özkan	Kırklareli Mv.	
M. Salih Uzun	İzmir	
Talat Dincer	Mersin Mv.	
Gemre Tasci	Dokuz Mv.	
Serhat Özgeçmiş	İstanbul Mv.	
Seyit TORUN	Ordu Mv.	
A. Tuncay ÖZCAN	İzmir Mv.	
İbrahim ARZAN	Bilecik Mv.	

